

Een kijkje over de grenzen

Op de Nationale Dag van het Levend Erfgoed was in 2010 ook een aantal buurrassen te bewonderen. Net als in Nederland zijn in Duitsland en België veel oude rassen van landbouwhuisdieren zeldzaam geworden. Gelukkig zijn ook daar organisaties die zich om authentieke rassen bekommeren en net als de SZH op allerlei fronten actief zijn. Natuurlijk zijn er verschillen. De namen van de organisaties laten dat al zien. Zo werd in Nederland vooral in de beginfase de nadruk gelegd op het feit dat authentieke rassen zeldzaam geworden zijn, in België lag de nadruk vooral op het culturele aspect en in Duitsland laten ze er geen twijfel over bestaan dat hun vereniging een veelomvattende taak heeft. Zij noemen zich Gesellschaft zur Erhaltung alter und gefährdeter Haustierrassen (GEH).

Natuurlijk heeft ieder land een aanpak die aansluit bij de speciale situatie in eigen land. Maar het is nuttig om af en toe eens elkaar te ontmoeten en te kijken hoe een ander de dingen regelt. Je doet dan weer ideeën op. Een bezoek aan België leerde ons dat Steunpunt Levend Erfgoed zich mag verheugen in een groot park waar oorspronkelijke rassen van landbouwhuisdieren een plaatsje hebben. Er zijn ook speciale hokken met een ren waarin zogenoemde 'neerhofdieren' zitten. Dat is de groep die wij aanduiden met kleindieren.

Op de informatieborden staat een beschrijving van het ras en zijn geschiedenis. Domein Puyenbroek in Wachtebeke in de buurt van Gent is toegankelijk voor het publiek. Het park en alles wat erbij komt kijken is een uniek project in de Benelux en misschien zelfs in Europa. Zie ook hun website www.sle.be.

Eén keer per jaar wordt een deel van het terrein omgetoverd tot een Expo, een soort dag van het Levend Erfgoed. Hobbyhouders uit Vlaanderen laten daar hun dieren zien.

Vlaamse paarden voor een rijtuig brengen je van de parkeerplaats naar het terrein van de Expo. Daar word je begroet door luid blaffende Mechelse herders en blatende Vlaamse kudde-schape. Oost-Vlaams wit-rood vee laat zien hoe vroeger de Vlaamse weiden bevolkt werden en het is duidelijk dat een echt Belgisch witblauw rund heel iets anders is dan de huidige Belgische dikbilkoe. Uiteraard hebben we goed gekeken hoe onze Belgische collega's deze dag organiseren en veel vragen gesteld. Het blad dat van alles vertelt over de Vlaamse zeldzame rassen heet De Ark.

Reis naar het buitenland

Eén keer per jaar maakt de Duitse organisatie Gesellschaft zur Erhaltung alter und gefährdeter Haustierrassen (GEH) met een groep leden een reis naar het buitenland waar ze op zoek gaan naar zeldzame rassen. Twee jaar geleden kwamen ze bij ons langs. Onder leiding van Antje Feltmann (de Duitse Hinke Fiona) bezochten ze een aantal fokcentra, zoals landgoed Herinckhave

(Twentse landgans), de Tikkeler (Gelders paard) en de Groote Modderkolk (Brandrode runderen), en een kudde Drentse heideschape.

Het idee van een reis naar het buitenland is ook bij de SZH al eens geopperd, maar het is nog steeds niet duidelijk of daar voldoende belangstellenden voor zijn. Antje vertrouwde me toe dat het allerbelangrijkste bij de organisatie is: het vinden van een bevlogen en dappere buschauffeur die er niet voor terugdeinst om met zijn bus een modderig smal landpad op te rijden zonder te weten of je er wel kunt keren. Hun chauffeur kwam zelfs met voorstellen voor een bezoek aan landen waar ze zelf niet eens aan durfden te denken.

Tijdens dat bezoek vertelden ze ons dat ze

Cover van *De Ark*, blad over Vlaamse zeldzame rassen

Grensoverschrijdend Bentheimer ooi met lammeren

in Duitsland ook het verschijnsel fokcentrum kenden. Daar heet het een Arche Hof. Een Arche Hof is een boerderij met minstens drie zeldzame rassen. Deze rassen worden actief ingezet op het bedrijf, zoals in het natuurbeheer, toerisme of bij het verwaarden van een streekproduct. Daarnaast wordt er met de dieren gefokt. De Arche Hof is toegankelijk voor het publiek. Als u zo'n Arche Hof wilt bezoeken, kunt u ze vinden op www.g-e-h.de onder Arche Hof. Het kaartje geeft aan in welke streek ze zich bevinden.

Daarnaast kent men dierentuinnachtige parken waarin minstens vijf rassen getoond worden. Bij deze parken (die ook open zijn voor het publiek) ligt de nadruk op presentatie en educatie.

Net als in Nederland roept de GEH ieder jaar een ras uit tot ras van het jaar. Met een

speciale folder brengen ze het ras onder de aandacht. Verder organiseert de GEH ieder jaar met een andere Arche Hof een festiviteit om zo de rassen meer aandacht te geven. Het blad van de GEH heet Arche Nova.

Dieren grensoverschrijdend

Hoewel er overeenkomsten en verschillen zijn tussen de landen, trekken dieren zich niet veel van grenzen aan en ook boeren deelden graag een goed ras met hun oost- of zuiderburen. Ook al noemen ze Twentse hoenders in Duitsland Kraienköppen, die twee rassen zijn niet van elkaar te onderscheiden. En een aantal Twentse boeren had in de vorige eeuw al eens Bentheimer varkens en al eerder het Bentheimer schaap aan hun veestapel toegevoegd. Met onze zuiderburen delen we al jarenlang het Bel-

gisch trekpaard en ons Kempische heideschaap mag dan in België Kempenschaap heten, zowel de Kempische heide als het bijbehorende ras is grensoverschrijdend.

SAVE

Niet alleen in België en Duitsland wordt aandacht besteed aan het in stand houden van oude rassen. Ook in andere landen van Europa spant men zich in om de oorspronkelijke landbouwhuisdierrassen te bewaren. Samen vormen ze een overkoepelende organisatie, SAVE. De SZH onderhoudt de contacten met SAVE en doet regelmatig mee aan gezamenlijke projecten, zoals het ELBARN-project waarin strategieën samengebracht zijn om de zeldzame rassen te bewaren. Een ervan is het paraplubestand waarover in het vorig nummer een bijdrage stond. ●